

πῶν Ἑλλήνων παροίκων (Λατ. Villani). Οὗτοι ἡσαν δοῦλοι τῆς Μασόνας, καὶ ίδια Μασονέων, πολλάκις ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων βαρέως πιεζόμενοι, καὶ εἰς τινα πράγματα περιορίζόμενοι πολὺ εἰς τὰς διαθέσεις αὐτῶν. Ήσαν δὲ ὑπόχρεοι νὰ δουλεύωσιν οὐ μόνον τῇ ἐταιρίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῷ ίδιῳ δεσπότῃ (Codespotes), κατὰ τὰ Χριστούγεννα, τὴν Τεσσαρακοστὴν καὶ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα· πρὸς τούτους δὲ γὰρ ὑπηρετῶσιν αὐτὸν ὅταν ἔκρηχετο πρὸς χυνήγιον περδίκων. Ήσαν δὲ ὑπόχρεοι νὰ ἥνε πάντες ἔτοιμοι ὅπως ἐπὶ διαταγῇ τοῦ Ἐπάρχου ἀκολουθῶσιν αὐτὸν, ἕνοπλοι εἰς ἐκστρατείας εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ νὰ θυσιάζωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν διὰ τὴν Γένουσαν, εἰς τὴν δοπίαν ἀνηκον. Τινὲς ἔνεκα τῆς βιρείκης καταθλίψεως ἔφευγον ἀπὸ τῆς νήσου κρυφίως. Πρὸς δοκιμασίαν τῶν συλλαμβανομένων, οἵτινες συνήθως ἔλεγον ὅτι δὲν ἡσαν Χῖοι, τοῖς ἐπροτείνετο ἢ προφορὰ τῆς λέξεως fragela (εἶδος ἄρτου), διότι οἱ Χῖοι ἐπρόφερον αὐτὴν fragella. Ἐκ τῆς μὴ δρῆς δὲ προφορᾶς τοὺς ἀνεγνώριζον, ὅπως τοὺς Γάλλους ἐπὶ τῆς Σικελίας ἐκ τοῦ γνωστοῦ ciceri. Εἰς καλλιτέχνην κατάστασιν, καὶ οὕτοι, διετέλουν οἱ τὴν γῆν καλλιεργοῦντες, οἱ μαστιχοχωρικοί (Masticarii), οἱ ναῦται καὶ ναυπηγοὶ οἱ κατ᾽ εὔθεταν τὴν Μασόναν δουλεύοντες καὶ οὐχὶ δεσπότην (Codespotes). Οὗτοι ἡσαν ἔλευθεροι καὶ τινῶν θιλιπτικῶν φόρων. Τὴν πέμπτην τάξιν ἀπετέλουν οἱ Ἰουδαῖοι, τοὺς ὅποιους ἔνεκα τῆς τοκογλυφίας αὐτῶν μετεχειρίζοντο καὶ ἐπὶ τῆς Χίου μὲ τὴν αὐτὴν περιφρόνησιν ὅπως καὶ πανταχοῦ κατὰ τὸν Νεσκιῶνα. Καὶ ναὶ μὲν ἡ θέσις αὐτῶν εἴχε βελτιωθῆ σχετικῶς πρὸς τὴν θέσιν αὐτῶν ὑπὸ τοὺς Βυζαντίνους, ἀλλὰ τὰ ἔθιμα καθ᾽ Ἄντα Ἰουδαϊκὴ κοινότης ὥφειλες νὰ προσφέρῃ ἐτησίως εἰς τὸν Ἐπαρχὸν μίχν λευκὴν σημαίαν μὲ τὸν ἐυθρόν Σταυρὸν τοῦ Ἅγιου Γεωργίου, νὰ αἰτῇ παρ᾽ αὐτοῦ μὲ κεκλιμένον αὐχένα πᾶν αἰτημα, πρὸς τούτους ἢ ἀπαγόρευσις εἰς πάντα ἰουδαῖον τῆς ἔξοδου ἀπὸ τῆς Μεγάλης Πέμπτης μέχρι τῆς δευτέρας ἡμέρας τοῦ Πάσχα ἐτοῦ Γέττου (Ghetto) εἰς τὸ δοποῖον ἡσαν κεκλιμένοι, καὶ ἡ ὑποχρέωσις νὰ φέρωσι πρὸς διάκοροιν κίτρινον κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ταῦτα πάντα καταδεικνύοντας ἔχοντα τὴν ταπεινωτικὴν θέσιν αὐτῶν. Ή ἔκτη τάξις τέλος περιελάμβανε τοὺς ἐπὶ τῆς γῆσσου ζῶντας ἔγονους, οἵτινες φυσικῶς κατὰ τὴν ἔθνος κότητα αὐτῶν διαφέρωσι μετεχειρίζοντο. Αἱ οἰσημείωτον δὲ εἴνε ὅτι οἱ Μουσουλμάνοι εἶχον ἐπὶ τῆς γῆσσου ίδιον Κρδῆν (Cordilis), τοῦ ὅποιον τὴν μισθοδότησιν ἀπὸ τοῦ 1498 εἰγεν ἀναλάβει ἡ Μασόνα.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος).

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΘΑΛΑΜΟΣ.

(Συνέχεια ίδιε φυλλάδ. 47).

— Κύριε, εἰπεν δὲνος εἰπειθών, δύνομάζομαι Δεζωκούρτ καὶ ἐπομένως ἐννοεῖτε πρὸς τί ἔρχομαι.

— Τὸ ὄνομά σας, κύριε κόμη, μοὶ εἶναι λίαν γνωστὸν, ἀπεκριθήσθαι δὲν γνωρίζει ἐκ φήμης τὸν νικητὴν τῆς Γενεύης; . . . ἀλλὰ μόνον τὸ ὄνομά σας δὲν μοὶ εἴηγετε ἀρκούντως. . . .

— Δὲν ἐνθυμεῖσθε λοιπὸν πλέον τί συνέβη χθὲς τὸ ἐσπέρας;

— Τούταντίον, ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα δὲν ἐδιηγήθην ἐπὶ ἀνέκδοτον, τὸ ὄποιον διυστυχῶς δὲν ηύδοκίμητεν ὅσον προσεδόκων.

— "Εχετε τὴν τόλμην, κύριε, διέκοψεν αὐτὸν δὲ Ζωκούρτ, ἀπολέσας τὴν ἀταραχήν, νὰ ἔξακολουθήτε καὶ τώρα ἐμπαιζόντες.

— "Ο Θεός φυλάξοι! νὰ ἐμπαιξώ ἐγώ ἢ τώρα ἢ ἄλλοτε προτε ὑμᾶς, κύριε κόμη, ἀνέκραξεν δὲ Λαζαρέκουδρᾶς μετὰ ψυχικῆς συντριβῆς. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι συνέβη παρεξήγησις.

Τοσαύτη ἀθωάτης ἐνυπῆρχεν εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὴν ὄψιν τοῦ ἵππότου, ὥστε δέ κόμης ἐνέπεσεν εἰς ἀμυχανίαν.

— "Επιθυμῶ νὰ πιστεύσω, ὑπέλασθεν, ὅτι δὲν ὠρμήθητε ἐκ κακῆς προθέσεως, ἀλλ᾽ ἐκείνη ἢ ἴστορία ..

— "Ἐκείνην τὴν ἴστορίαν τὴν ἔπλασα ἐξ ὅλοκλήρου, σᾶς δρκίζομαι, εἶπε ζωηρῶς δὲν πότες.

— Ο κόμης συνέσπασε τὰς ὁφρύς, διότι ἢ διακεχίωσις αὐτὴν ἢ προδόλως φευδής τὸν παρώργισε, ἐπειδὴ ὅμως δὲν ηὔθελε νὰ προσῆῃ εἰς συζητήσεις, ἐξηκολούθησεν, ώς ἀν μὴ ἡκουσε τοὺς λόγους τοῦ ἵππότου.

— "Η λοιπὸν εἰσθε δέ καθαυτὸν ἡρως τοῦ δράματος, ἢ σᾶς τὸ ἐδιηγήθη ἄλλος τις, καὶ ἀν μὲν τὸ πρῶτον θά μὲ ἀκολουθήσητε ἀμέσως, ἀν δὲ τὸ δεύτερον, ἀπκιτῶ νὰ μοὶ ὅμολογήσητε εἰδίους τὸ ὄνομά του.

— Πῶς νὰ σᾶς τὸ ὅμολογόνσα ἐνῷ δὲν τὸ γνωρίζω! διέκοψε πάλιν δὲ Λαζαρέκουδρᾶς, εἶναι ἀκατανότος σύμπτωτις! σᾶς ὅμνύω εἰς τὴν ψυχήν μου, ὅτι τὸ ἀνέκδοτον εἶναι ἀπλῶς πλάσμα τῆς φαντασίας μου.

— Οἱ δρκοὶ σας δὲν μὲ πείθουν, εἴπεν δέ κόμης, καὶ ἔξ αὐτῶν ἄλλο δὲν ἔξαγω, παρὰ ὅτι εἰσθε ἀνάξιος νὰ σᾶς μεταχειρίζωμαι φιλοφρόνως. Σᾶς παραχωρῶ προθεσμίαν ἔως τῆς αὔριον κατὰ τοιαύτην

ώραν, καὶ ἀν̄ ἔως τότε δὲν ἀποφασίσητε, οἱ ὑπηρέται μου θὰ ἐνεργήσωσι τὰ περαιτέρω.

Ταῦτα εἰπὼν δὲ Ζωκούρτ *λέστρεψε* τὰ γνῶτα καὶ κατῆλθε τὴν κλίμακα ὅλως σύννους, ἐνῷ δὲ Λανζεκουδρᾶς ἐφώναζε.

— Κύριε!... κύριε!... η ἱστορία εἶναι ἀνύπαρκτος!... τὴν ἔπλασσα χάριν ἀστεῖσμοῦ, εἶναι μύθος, εἶναι παραμύθι τῆς Χαλημᾶς... Πλὴν εἰς μάτην δὲ Ζωκούρτ εἶχεν ἀναβῆ ἐντὸς τῆς ἀμάξης του καὶ ὥδευεν ἦδη μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸ μέγαρόν του.

— Αὐτὸς εἶναι ἐντελῶς δικιμονισμένος ἀνθρώπος! ἀνέκραξεν δὲ ιππότης ἀπομάττων τὸν ἴδρωτα ἀπὸ τοῦ μετώπου του. Οἱ διάβολος νὰ τὸν πάρῃ, ἐγὼ θὰ μονομαχήσω ἐν ἀνάγκη, ἀλλὰ καὶ τὸν κόσμον θὰ κάψω ἂντα κατώ ἐωσοῦ μάθω τὸ ὄνομα τοῦ ἑραστοῦ τῆς συζύγου του!...

— Κύριε, εἴμαι δοῦλός σας, ταπεινός! εἰπεν δὲ ο σωματορύλαξ τῆς προτεραίας, δεστις εὑρών τὴν θύραν ἀνοικτὴν εἰσῆλθεν ἀπροόπτως. Εἴμαι, βλέπετε ἀκριβής εἰς τὰς ὑποσχέσεις μου.

— Εἰς τί δύναμαι νὰ σας δουλεύσω; ἡρώτησεν ἀποτόμως δὲ ιππότης καταγγανακτήσας ἐκ τῆς νέας ταύτης ἐπισκέψεως.

“Ο σωματοφύλαξ ἀποκομβόσας τὸν ἐπενδύτην του ἐπέδειξε δύο ισομεγέθη ξίφη, ἀτινα εἶχε κρυμμένα ὑπ’ αὐτόν.

— Ερχομαι διὰ νὰ τακτοποιήσωμεν φίλικῶς ἐνας μικρὸν λογαριασμὸν, εἰπεν ἐξαπλούμενος ἐπὶ τίνος θρονίου.

— Καὶ ἀλλη πάλιν μονομαχία! ἐψιθύρισεν δὲ ιππότης σταυρόνων τὰς χειρας ἐπὶ τοῦ στήθους ἐν ἀπογνώσει.

— Μηπως ἥλθε πρὸ ἐμοῦ ὁ ἄλλος; ἡρώτησεν δὲ ο σωματοφύλαξ.

— Ποιὸς ἄλλος;

— ‘Ο στρατηγός.

— Νὰ σᾶς εἰπῶ! ἀνέκραξεν δὲ ιππότης δργίλως, αὐτὰ δὲν ὑποφέρονται· βλέπω δὲ εἰς συμφώνου ζητεῖτε νὰ μὲ φενακίστετε ὡς ἔνα μωάρπιστον...

— Σιωπή, διέκοψεν δὲξιωματικής, τί σᾶς εἴπε;

— Τί μὲ εἴπε; ξύλα κούτσουρα... μὲ ἡρώτησε πῶς ὄνομάζεται ὁ ἑραστής τῆς συζύγου του.

— Σεῖς δὲ τί ἀπεκρίθητε;

— Οτι δὲν ἔχω εἰδησιν τοῦ πράγματος.

‘Ο δεξιωματικός ήγερθη καὶ λαβών τὰς χειρας τοῦ Λανζεκούδρα τὰς ἔθλιψε περιπαθώς.

— Εἰσθε δξιότιμος καὶ γενναῖος ἀνθρωπός, κύριε Λανζεκουδρᾶ, εἶπεν. Άς ὑπάγωσιν εἰς τὸ ἀν-

θεμα τὰ ξίφη καὶ αἱ μονομαχίαι! σᾶς προσφέρω τὴν φιλίαν μου... ἀλλὰ σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὡς φίλος ὅτι ἐκάματε ἀσχημα νὰ διηγηθῆτε τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο ἐνώπιον τῶν αὐτουργῶν τοῦ δράματος.

— Τῶν αὐτουργῶν! ἐπανέλαβεν δὲ Λανζεκουδρᾶς τανύων τὰ ὕτα.

— Έλατε δά! μήπως σκοπεύετε καὶ εἰς ἐμὲ νὰ προσποιηθῆτε τὸν ἀγνοοῦντα ἀνέκραξεν δὲ ο σωματοφύλαξ καγχαζῶν. Εκείνος ὁ ἀστόχαστος Βωνουά θὰ σᾶς ἐδιηγήθη τὸ συμβάν, δὲν ἀμφιβάλλω, καὶ τὸ ἐμάντευσα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. ‘Αλλ’ ὅμοιογῶς δὲ διεξιγχύετε τὴν ὑπόθεσιν μετὰ πολλῆς διξιότητος καὶ φρονήσεως μόνον ἔκεινο τὸ ὄνομα Δοριμῶν, μὲ τὸ δόπιον μὲ ἐξηπτίσατε, εἶχε πολλὴν ὅμοιότητα μὲ τὸ ἰδικόν μου.

— Εὔλογπτις δὲ Θεός! διελογίσθη δὲ ιππότης, ἐγνωρίσαμεν τέλος πάντων ποιος εἶναι δὲ ἑραστής τῆς κυρίας Δὲ Ζωκούρτ, καὶ εὐτυχῶς δὲν θὰ μονομαχήσω πλέον μετὰ τοῦ φοβεροῦ στρατηγοῦ. Άς μάθω ἐν τούτοις τὸ ὄνομά του διὰ νὰ τὸ γνωστοποιήσω ἀμέσως δὲν ἐκτάκτου ἀπεσταλμένου εἰς τὸ ἐνυδρισθέντα σύγονο... ‘Αλλὰ δὲν μοὶ φαίνεται νὰ δομοιάζῃ πολὺ, πολὺ πρὸς τὸ ὄνομά σας, ὑπέλαβε μεγαλοφώνως.

— Καλέ τι λέγετε! Δοριμῶν, Ραχύμων... δημάρχεις ή αὐτή δομοιοκαταληξία.

— Ξέχετε δίκαιον, ἐλημονῆσα τὴν δομοιοκαταληξίαν... ἀλλὰ τὸ ἐπίθετόν σας, δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν.

— Αὖ ἐπρόκειτο περὶ τίνος ἄλλου, ίσως ἵτο δύτοκολον νὰ μαντευθῇ τὸ ἐπίθετον ἀλλ’ ὡς πρὸς ἐμὲ διαφέρει τὸ πρᾶγμα, διότι ἐπεισόδια τινὰ, ὅχι τόσον εὐάρεστα, κατέστησαν γνωστότερον παρ’ ὅτι ἐπρεπε τὸ ὄνομα ‘Ραχύμονδος Δ’ Ὁτεμέρ.

Οιπότης ἐδραξεν ἀμέσως μολιθδοκόνδυλον καὶ ἤνοιξε τὸ δελτίον του διὰ νὰ σημειώσῃ τὰς πολυτίμους ταύτας πληροφορίας, τὰς δόπιας ὡς ἐκ τύχης ἀνεκάλυψεν ἀλλ’ αἴρνης μετέμεληθη καὶ ἔθεσε τὸ δελτίον εἰς τὸ κόλπον του, διότι ἐνεθυμήθη ὅτι δὲ Ραχύμονδος Δ’ Ὁτεμέρ ἀν καὶ νεώτατος, ἵτο δομως διαβότος; διὰ τὴν ικανότητά του περὶ τὴν ξιφασκίαν καὶ ἐνέπνεεν οὐκ ὀλίγον τρόμον.

— Προτιμότερον εἴναι νὰ ἔχω ἀντίπαλον τὸν στρατηγὸν, διελογίσθη θιλερῶς δὲ ιππότης βηματίζων ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ δωματίου μετὰ πολλῆς ἀμφιχανίας.

— Ο, τι θέλουν άς λέγουν, ή ίστορία σας ἵτο πολὺ νόστιμος, ὑπέλαβεν δὲ ‘Ραχύμονδος ἀλλ’ ἀν ποτε τὴν ἐπαναλάμπητε, σᾶς προτρέπω νὰ προσθέ-

σητε μερικας διορθώσεις. Εἴπετε, πχραδείγματος χάριν, θτι οι δύο ἔρασται ἀντηγαπῶντο, πρᾶγμα ἐντελῶς ἀνύπαρκτον, σᾶς ὀρκίζομαι, διότι η κυρία Δὲ Ζωκούρτ εἶναι πρότυπον ἀρστῆς καὶ ἀγνότητος. Εγώ μόνος εἶμαι ἔνοχος, καὶ τόσῳ μᾶλλον τὸ συναισθένομα, καθόσον ὁ κόμης πραγματικῶς μοι παρέσχεν ἀναριθμήτους χάριτας· διὰ τοῦτο καὶ ἔθερπεύθην ἐντελῶς ἀπὸ τὸ ἀπονενομένον ἐκεῖνο πάθος μου, καὶ σήμερον, σᾶς τὸ ὄμοιογῶ, ἡρό- μην ἀπόφασιν ἔχων νὰ σᾶς στείλω εἰς τὸν ἄλλον κόσμον διὰ νὰ ἀποσιωπήῃ ἡ ὑπόθεσις τὸ ταχύτερον καὶ ἀσφαλέστερον. Η ταλαίπωρος αὐτὴ ἔξα- διλφη ὑπέφερεν ἔως τώρα τόσα δεινὰ ἔνεκεν ἐμοῦ, ὅστε θὰ ἐφόνευον ἀδυστάχτω, ἐκεῖνον, ὅστις ήθελε τολμήσει νὰ ἐπικυρώσῃ τὰς ἀρίστους ὑπονοίας τοῦ συζύγου της.

— Αὐτὸς ίσια εἶναι τὸ διάθριον! Εἴπε στε- νάζων δ λανζεκούδρας.

— Άλλὰ τώρα εἶμαι ήσυχος, διότι δ μὲν Βω- νουᾶ λείπει εἰς μακρυνὴν ὑπηρεσίαν, η δὲ θεία, ήτις ήθελεν εἰσθε ἐπίφοβος ἐάν ἐγίνωσκε τὰ δια- τρέξαντα, εὐτυχῶς τὰ ἀγνοεῖ, σεῖς δὲ πάλιν...

— Θεία! ὑπάρχει ἐν τῷ μέσῳ καὶ θεία; ήρω- τησεν διπότης διακόψις αἰφνιδίως τὸν περίπα- τόν του.

— Σεῖς δὲ πάλιν, ἔξηκολούθησε λέγων δ 'Ραϋ- μόνδος θὰ μοὶ δρκισθῆτε ως τίμιος ἀνθρωπος...

— Εἶναι ἔγγυμος αὐτὴ η θεία; ήρώτησεν ἐκ δευτέρου δ λανζεκούδρας.

— Ποιος ἔχει τὸν νοῦν σας καὶ δὲν μὲ ἀκούε- τε; Ο λόγος εἶναι περὶ τῆς κυρίας Ζωκούρτ.

— Εγώ δύμιλῶ περὶ τῆς θείας.

— Η θεία εἶναι ἄγαμος.

— Εἶναι καὶ νέα;

— Τεσσαρακοντάρητης περίπου.

— Πλευσίκ;

— Εἶχε ἑτήσιον εἰςόδημα δέκα χιλιάδες λί- έρας καὶ πλέον.

— Καὶ κατοικεῖ εἰς τὸν πύργον τοῦ Γερόνδη... δηλαδὴ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Δε Ζωκούρτ.

— Μοι ἀποτείνετε ἔρωτήσεις; Όλως διόλοι ἐπου- σιώδεις καὶ ἀκαίρους, εἶπεν δ 'Ραϋμόνδος ἀρχίζων ν' ἀνύπομονθη.

— Φίλτατε κύριε, εἶπεν διπότης καθήσας πλήσιον τοῦ νέου ἀξιωματικοῦ, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς δημιλήσω εἰδικρινῶς καὶ νὰ σᾶς ἀνοίξω τὴν καρ- δίαν μου. Καὶ πρῶτον σᾶς διαβεβιώθη δια πατα- σθε, καὶ δια τὴν ή χθεσινὴ διηγησις ήτο ἐντελῶς πλα- σμα τῆς φαντασίας μου.

‘Ο ‘Ραϋμόνδος ἐποίησε νεῦμα ἐμφανίνον δυσπι- στίαν.

— Σᾶς δύμιλῶ σπουδαίως· ητο αὐτοσχέδιος μύ- θος καὶ οὐδέποτε εἶδον τὸν κύριον Δε Βωνουᾶ ἀλλ' ἀνεξήγητος καὶ δλεθήσα σύμπτωσις ἔφερεν ὥστε δ μῆδος νὰ δομοίσῃ ἀλίθειαν. Τώρα δ' ἐνέπεσκ μεταξὺ δύο κακῶν, δηλαδὴ μεταξὺ ὑμῶν ὅστις ἀπειλεῖται νὰ μὲ φονεύσῃ, καὶ εἶμαι πεπειρμένος ὅτι εἰσθε ίκανὸς νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀπει- λήν... καὶ τοῦ κυρίου Δε Ζωκούρτ, τοῦ δοτού αἱ διαθέσεις δυστυχῶς δὲν εἶναι εὐνοϊκῶτεραι ἀπὸ τὰς ὑμετέρας... Τί λοιπόν νὰ πράξω; Δισέν θάτερον, η πρέπει νὰ ἀπέλθω διὰ παντὸς ἐκ Παρισίων, η.. ‘Ο ‘Ραϋμόνδος ἔδειξε διὰ τῆς χειρὸς τὰ δύο ξίφρ.

— Φίλτατέ μοι κύριε, ὑπέλαβεν διπότης, δὲν πρόκειται περὶ μονομαχίας. Εγὼ ἀπ' ἐναγτίας ζητῶ μέσον πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δύο τούτων ἐσχάτων με- τρῶν τῶν ἐξ ίσου δυσκρέτων, καὶ, ἀν στέξητε νὰ μὲ συνδράμητε, ἐλπίζω νὰ τὸ εὔρω.

— Δὲν σᾶς ἔννοω, ἔξηγήθητε, εἶπεν δ 'Ραϋμόν- δος,

‘Ο διπότης ἐπλησίασεν ἐτι μᾶλλον τὸν σκύπο- δά του καὶ ώμιλησεν ἀρκετὴν ὥραν χαμηλοφύῶν· δ δὲ νέος ἀκούσας τὸ συμπέρχομα τῆς δημιλίας του, ἔβαλεν ἔνα γέλωτα ακατάχετον, ὅπερ κα- τεθούθησε τὸν διπότην λανζεκούδραν.

— Μοὶ ἀρνεῖται λοιπόν τὴν συνδρομήν σας, ήρώτησεν.

— Απ' ἐναντίας διόσχομαι νὰ σᾶς συνδράμω ἐξ ὅλης καρδίας. Προκειμένου τοιούτου πράγματος, εἰμὶ πρόθυμος νὰ σᾶς συνοδεύσω εἰς τὴν οἰ- κίαν τοῦ στρατηγοῦ καὶ, ἀν θέλητε μάλιστα, εἰ- χαρίστως ἀναδέχομαι νὰ γίνω καὶ πρέσβυς σας.

Ταῦτα δὲ λέγων δ νέος ἀξιωματικὸς ἔγέλα καὶ πάλιν ἔγέλα μέχρι δικρύων. Μετὰ ήμιτείαν ὥραν διπότης εἰσήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κόμπτος Δε Ζωκούρτ.

Πχραλείπουμεν χάριν συντομίκας τὰ καθέκαστα τῆς συνεντεύξεως; τῶν δύο ἀντιπάλων καὶ τοῦτο μόνον λέγομεν, δια τὸ διπότης μεγάλως ἐταπει- νώθη, πρᾶγμα τὸ ὅποιον βεβαίως δὲν θὰ κατεδέ- χετο, ἀν ἐπρόκειτο ἀπλῶς; ν' ἀποφύγῃ τὴν μονομα- χίαν, ἀλλὰ τότε εἰχε κατὰ νοῦν μέγα σχέδιον καὶ ἀπεφάσισε μὲ πᾶσαν θυσίαν νὰ τὸ φέρῃ εἰς πέρας.

— Κύριε κόμη, εἶπεν ἀποχαιρετῶν, τὸ μυστή- ριον θὰ λυθῇ καὶ ἐλπίζω η λύσις του νὰ εὐχρι- στήσῃ καὶ ὑμᾶς καὶ ἐμέ. Άλλα πέδη τοῦτο σᾶς ζητῶ δεκαπενθήμερον προθεσμίαν, μετὰ τὴν λη-

ξιν τῆς ὁποίας θὰ ἥσθε πάντοτε ἐν καιρῷ νὰ μὲ εἰπῆτε κατὰ πρόσωπον καὶ ἀνανδρὸν καὶ ἀνόητον. Σᾶς λέγω ὅμως ἀπὸ τοῦδε ὅτι, ὅπως δήποτε καὶ ἐν ἀποβολῇ τὰ πράγματα, θὰ ἔλθῃ ἡμέρα καθ' θὺν θὰ βεβαιωθῆτε ὅτι οὐδέποτε παρέλεψα τὸ πρὸς ὑμᾶς διφειλόμενον σέβας.

Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἐκείνης ἡμέρας ὁ 'Ραύμόνδος καὶ ὁ ἵπποτης Λαζέκουδρᾶς ἀνεχώρησαν ἐκ Περισσίων καὶ διευθύνθησαν διὰ τῆς ταχυδρομικῆς ἀμάξης εἰς Νορμανδίαν.

(ἀκολουθεῖ)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ο ΓΑΖΗΣ.

Η ΠΤΩΣΙΣ τοῦ Βυζαντίου κράτους εἶνε μὲν λυπηρὸν γεγονός τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, συνετέλεσσεν ὅμως ὅπως διαδώσῃ τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν, φεύγοντα τὴν αἱμοχαρή μάχαιραν τῶν Τούρκων, εἰς τὴν κοιμωμένην τὸν βαρὺν τῆς ἀπαιδευτήσίς ὅπον Εὐρώπην. Οἱ λόγιοι μὴ δυνάμενοι τοῦ λοιποῦ νὰ διαβιώσωσιν ἐν χώρᾳ, ἔνθα ὁ νοῦς ὑπέκυπτεν ὑπὸ τῆς ὥλης, παραιτήσαντες τοὺς εὐανθεῖς τοῦ Βυζαντίου λειμῶνας, ἐφυγαδεύθησαν πρὸς τὰς φιλοξένους τῆς ἐσπερίας χέρσους, καὶ ἐκεῖ, σπείραντες τὸν σπόρον τῆς Ἑλληνικῆς μαθήσεως καὶ σοφίας, ηὗτύχησαν νὰ φωτίσωσι τὸν κόσμον, καταταπόντες ἡμῖν τὸ καύχημα, ὅτι οἱ πρόγονοι ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς δυστυχίαις αὐτῶν, προσήνεγκον σπουδαιοτάτας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὑπηρεσίας, ἀνθ' ὧν οἱ παρ' ἐκείνων φωτισθέντες μᾶς ποτίζουσιν ἐνίστε σήμερον τὸ πικρὸν τῆς ἀχαριστίας ποτήριον . . .

Θεόδωρος Γαζῆς, ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης, ὑπῆρξεν ἀναφιλέκτως εἰς τὸν μᾶλλον εὐπαιδεύτων καὶ τῶν ἐπιτυχέστερον συντελεσάντων πρὸς διάδοσιν τῶν φώτων ἐν Ἐσπερίᾳ φυγάδων Ἑλλήνων. Ἀναγκασθεὶς καὶ αὐτὸς μετὰ τὴν ἀλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ μεταβῇ εἰς Ἰταλίαν, ἡννόσεν ὅτι ή σπουδὴ τῆς Δατινικῆς ὑπῆρχεν ἀπαραίτητος διὰ νὰ γνωρίσῃ τοῖς ἐκείσες τὴν τιμὴν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων διὸ μαθητεύσας παρὰ τῷ Βίκτορῃ Φελτρενσίῳ τοσοῦτον ἐξηκόνθη περὶ τὴν γλῶτταν ἐκείνην, ὡστε ἡ Δατινικὴ ἀπέξῃ αὐτῷ ἐξίσου οἰκεία ὡς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ, καὶ εἴτε ἐκ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν, εἴτε ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικὸν μετέφραζεν, ἐθαυμάζετο παρὰ πάντων.

Διδάξας ἐπιτυχῶς τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἐν Σιένην τῆς Ἰταλίας, παραστὰς δὲ, κατὰ τὸν Ὁδίον, καὶ εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον, ἀπεκατέστη ὁψιαίτερον εἰς Φερέάραν, ἔνθα διωρίσθη καθηγητὴς τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων εἰς τὸ ἀρτιστατον Γυμνάσιον αὐτῆς. Τοσοῦτον δὲ ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ἦτο γόνιμος καὶ τοσοῦτον περίδοξος κατέστη, ὥστε δυνάμεθα περὶ αὐτοῦ εἰπεῖν ὅ, τι δὲ Ἰσοκράτης περὶ τοῦ μεγάλου τῆς ἀρχαιότητος διδασκάλου, τοῦ Πιθαγόρου, ἔλεγε «Τοσοῦτον τοὺς ἄλλους εὐδόξιά ὑπερέβαλεν, ὥστε καὶ τοὺς νεωτέρους ἀπαντας ἐπιθυμεῖν μαθητὰς αὐτοῦ γενέσθαι, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἥδιον ὅραν τοὺς πατέδας τοὺς αὐτῶν ἐκείνῳ συγγιγνομένους ἢ τῶν οἰκείων ἐπιμελουμένους». Πανταχόθεν τῆς Ἰταλίας ἔτρεχον ὅπως ἀκούσωσι τοῦ σοφοῦ διδασκάλου, καὶ ἐκ Γαλλίας δὲ ὁ περικλεής 'Ροδόλφος Ἀγρικόλας προσῆλθεν δημοσίᾳ καταταχθῆ ἐν τοῖς μαθηταῖς του, προωρισμένος ὁψιαίτερον νὰ εἰσαγάγῃ πρῶτος] ἐν Γερμανίᾳ τὴν Ἑλληνικὴν μάθησιν.

Ο τότε πάπας τῆς 'Ρώμης Νικόλαος Ε' ἀκούων τὴν φήμην τοῦ ἀνδρὸς, προσεκάλεσε· μετ' ἄλλων καὶ τὸν Θεόδωρον Γαζῆν εἰς 'Ρώμην, ἔνθα διέτριβε τότε διάπρων Νικαίας, είτα δὲ καρδινάλιος γενόμενος σοφώτατος Βησσαρίων. Παρὰ τῷ λίαν τότε ἴσχύοντι καὶ μεγάλως τοὺς Ἑλληνας φυγάδες προστατεύσαντι Βησσαρίωνι τούτῳ, διατάσσει τοὺς πάστοις τημῆς καὶ περιθάλψεως, καὶ μετέφρασε διαφόρους Ἑλληνας συγγραφεῖς λατινιστὶ, ἐν οἷς τὸ περὶ φυτῶν τοῦ Θεοφράστου περιηλθεν δημοςίᾳ ἔνεκα μεταφράσεως τινος τοῦ περὶ τῶν ἀριστοτελικῶν προβλημάτων πρὸς τὸν ἐπίστας εὐπαιδευτὸν Γεώργιον τὸν Τραπεζούντιον, διότι εἶχε προλαβὼν μεταφράσει αὐτά, καὶ ἔκτοτε διέκειτο εἰς ἀρχαὶ πάλιν πρὸς αὐτόν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πάπα Νικολάου Ε' διατάσσει μετὰ τοῦ Βησσαρίωνος πάρ' Ἀλφόνσῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Νεαπόλεως θυνόντος δὲ καὶ αὐτοῦ μετὰ δύο ἔτη, ἐπέστρεψεν εἰς 'Ρώμην, ἔνεκα τῆς παιδείας καὶ ἀρετῆς αὐτοῦ, διάπασις Σίξτος Δ'. τῷ προσέφερεν ἐφημερίαν τινὰ εἰς Καλαυρίαν, ἀποφέρουσαν ἴκανον εἰσόδημα· ἀλλ' ὁ Γαζῆς προδιέμησε νὰ μείνῃ ἐν 'Ρώμη μᾶλλον ἢ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐφημερίαν του. Ἡνηγάπτη δημοςίᾳ μετ' οὐ πολὺν ὑπαγωγῆσθαι καὶ ἐκ 'Ρώμης ἔνεκα τοῦ ἐπομένου γεγονότος, τὸ ὄποιον ὁ Ὁδίος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν, αἰδούμενοι τὴν μνήμην τοῦ πάπα Σίξτου, προσπαθοῦσι δημοςίᾳ μετέφραστον. Εἶχεν δὲ Γαζῆς μεταφράσει τὴν περὶ ζώων Ἰστορίαν τοῦ